

AIESOPIMUS

Tässä aiesopimuksessa sovitaan sopijapuolten osallistumisesta suunniteltuun hankkeeseen.

1. SOPIMUKSEN KOHDE JA TARKOITUS

Aiesopimuksen kohteena on ryhmähankehakemus nimeltään Kansainvälisten tilauskoulutusten tukimalli (jatkossa "Hanke"), johon kuuluvat keskeiset toimenpiteet on esitetty kohdassa 5 ja joka on yksilöidymmin selostettu liitteenä olevassa hankehakemuksessa (liite 1).

Sopimus liittyy Euroopan unionin rakennerahastojen Suomea koskevan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 –ohjelma-asiakirjan toteutukseen. Hankkeen tai sen osien rahoittamiseen voi osallistua myös muita tahoja.

Tämän sopimuksen tarkoituksena on sopia sopijapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista, jotka liittyvät Hankkeen hakemiseen.

2. SOPIJAPUOLET

Tampereen ammattikorkeakoulu Oy - päätoteuttaja
Y-tunnus: 1015428-1
Yhteyshenkilö: Päivi Vartiainen

Tampereen kaupunki, Tampereen seudun ammattiopisto Tredu -osatoteuttaja
Y-tunnus: 0211675-2
Yhteyshenkilö: Tellervo Tarko

Tampereen Aikuiskoulutuskeskus TAKK (Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr) -
osatoteuttaja
Y-tunnus: 0155651-0
Yhteyshenkilö: Annika Jokivuori

jäljempänä kukin erikseen "sopijapuoli" tai kaikki yhdessä "sopijapuolet".

3. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämä aiesopimus astuu voimaan kaikkien sopijapuolten allekirjoitettua sopimuksen ja on voimassa erikseen laadittavan, sopijapuolten välisen yhteistyösopimuksen voimaantulomääräpäivään saakka.

saakka. Kielteisen rahoituspäätöksen tai sopimuksen purkamisen seurauksena sopimuksen voimassaolo päättyy päätös- tai purkamisilmoituspäivänä.

Sopimus sitoo Tampereen kaupunkia lopullisesti kuitenkin vasta, kun kaupungin sopimusta koskevat päätökset ovat saaneet lainvoiman.

4. SOPIMUKSEN EHDOT

Osatoteuttajat valtuuttavat Päätoteuttajan puolestaan laittamaan vireille sähköisesti Suomi.fi-tunnisteella virallisen EURA2021-järjestelmässä täytetyn Hanketta koskevan ryhmähankehakemuksen.

Päätoteuttaja aloittaa ryhmähankehakemuksen täyttämisen EURA2021-järjestelmässä ja lisää sopijaosapuolet osatoteuttajiksi. Kukin sopijaosapuoli sitoutuu tallentamaan omat hakemustietonsa budjetteineen EURA2021-järjestelmään osaksi ryhmähanketta.

Jos sopijapuoli toteuttaa Hanketta ennen rahoituspäätöstä, toteuttaminen tapahtuu yksin ko. sopijapuolen omalla kustannuksella. Hankkeen saadessa myönteisen rahoituspäätöksen sitoutuvat sopijapuolet osaltaan liitteenä 1 olevan hankehakemuksen ja mahdollisen hankesuunnitelman mukaiseen toteuttamiseen.

Sopijapuolten keskeiset tehtävät ja budjetti on kuvattu liitteenä 1 olevassa hankesuunnitelmassa.

Mikäli Hankkeen toteuttaminen tai rahoittajaviranomaisten päätökset edellyttävät muutoksia liitteenä 1 olevaan hankesuunnitelmaan ml. esitettyyn rahoituksen kokonaismäärään, rahoituksen jakaumaan tai työsuunnitelmaan, muutoksista neuvotellaan ja sovitaan sopijapuolten kesken kirjallisesti ennen täydentävän hanke-esityksen jättämistä rahoitusviranomaisille.

Mikäli julkisuuslainsäädäntö ei toisin määrää, kaikki se Hankkeeseen liittyvä tieto, jonka sopijapuoli luovuttaa muulle tai muille sopijapuolille ja joka on selvästi merkitty luottamukselliseksi, on luottamuksellisesti käsiteltävää. Sopijapuolet sitoutuvat siihen, etteivät he ilmaise kolmannelle tai käytä tätä tietoa ilman sopijapuolelta saamaansa kirjallista lupaa muuhun tarkoitukseen kuin tässä aiesopimuksessa tarkoitettujen velvoitteidensa täyttämiseen. Tämä ehto on voimassa aiesopimuksen päättyessä tai purkautuessa kolme (3) vuotta päättymisen tai purkautumisen jälkeen.

Aiesopimusta voidaan tarkistaa tai se voidaan purkaa päättymään välittömästi sopijapuolen aloitteesta, mikäli rahoittajaviranomainen edellyttää hankkeen oleellista muuttamista tai sopijapuolen edellytykset sen toteuttamiseen oleellisesti muuttuvat. Purkamisilmoitus on tehtävä kirjallisesti muille sopijapuolille. Aiesopimuksen muutokset on tehtävä kirjallisesti ja allekirjoitettava.

Hankkeen saadessa myönteisen rahoituspäätöksen sopijapuolet sitoutuvat neuvottelemaan sen toteuttamista koskevan erillisen yhteistyösopimuksen ennen toiminnan aloittamista. Yhteistyösopimuksen ehdot sovitaan erikseen kirjallisesti.

Sopijapuolet vastaavat toisille sopijapuolille ja kolmansille osapuolille aiheuttamastaan vahingosta itsenäisesti. Mahdollisista tämän aiesopimuksen rikkomuksista aiheutuva sopijapuolten vahingonkorvausvastuu toisiaan kohtaan rajoittuu kaikissa tapauksissa

kymmeneentuhanteen (10 000) euroon. Sopijapuolet eivät vastaa välillisistä tai epäsuorista vahingoista. Vastuunrajoitus ei koske tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella aiheutettuja vahinkoja.

Sopijapuolet pyrkivät neuvotteluihin sopimaan erimielisyytensä. Jos erimielisyyttä ei saada sovittua, se ratkaistaan ensimmäisenä oikeusasteena Pirkanmaan käräjäoikeudessa.

5. LIITTEET

LIITE 1: Hankehakemus

ALLEKIRJOITUKSET

Sopijapuolet vakuuttavat, että sopimuksen allekirjoittaneet henkilöt ovat tässä edustamansa organisaation nimenkirjoittamiseen oikeutettuja.

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti TUNI Sign -järjestelmässä. Allekirjoitukset ovat seuraavilla sivuilla.

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)

Hakemusnumero

200355

Hankehaun nimi

Länsi-Suomen ESR+ aluehaku

Rahoittava viranomainen

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hakijaorganisaatio

Tampereen ammattikorkeakoulu Oy

Hankkeen julkinen nimi

Kansainvälisten tilauskoulutusten tukimalli

Hankkeen kesto

TAMKin osalta: 1.1.2023 - 31.12.2025

TAKKin ja Tredun osalta: 1.1.2023 - 31.12.2024

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.2. Uutta osaamista työelämään

Hanke toteutetaan

Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähankkeen toteuttajat

Tampereen kaupunki, Tampereen seudun ammattiopisto Tredu

Tampereen Aikuiskoulutuskeskus TAKK (Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr)

Hankkeen tarve

Työvoimapula koskettaa laajasti eri toimialoja ympäri Pirkanmaata. Kauppakamarien elokuussa 2021 jäsenyrityksilleen teettämän kyselyn mukaan lähes 75 prosenttia yrityksistä kokee pulaa tai paljon pulaa osaavasta työvoimasta. Osaajapula vaikuttaa kielteisesti jo nyt yritysten kasvuun ja liiketoimintaan sekä yleisesti Suomen talouskasvuun (68% vastaajista). Vastaavasti TEM:in vuonna 2020 julkaiseman tutkimuksen mukaan osaajapulaa takia vuonna 2019 jäi 65 000 työpaikkaa syntymättä. Työvoimapula on nähtävissä esimerkiksi konepajateollisuudessa sekä sosiaali- ja terveysalalla, jotka ovat Pirkanmaan älykkään erikoistumisen strategian kärkialoja. Teknologiateollisuuden mukaan sopivaa työvoimaa ei tällä hetkellä ole yksinkertaisesti saatavilla. Tämän vuoksi katseet kääntyvät kansainvälisiin rekrytointeihin, jolloin kilpailu osaavasta työvoimasta käydään globaalilla tasolla.

Maahanmuuttajien työn ja koulutuksen merkitys alueiden elinvoimalle kasvaa tulevaisuudessa entisestään. Suurimmassa osassa maata maahanmuutto on ja tulee jatkossa olemaan ainoa työikäistä väestöstä ja työvoimaa kasvattava väestökehityksen osatekijä. Maahanmuutolla on suuri merkitys niin koko maan kuin yksittäisten kuntien näkökulmasta keinona varmistaa työvoiman saatavuus. Samalla ennuste korostaa maahanmuuttajien onnistuneen kotouttamisen ja työhön integroinnin tärkeyttä työllisyyden hoidossa.

Hallituksen kevään 2021 puoliväliriihi linjasi, että työperäistä maahanmuuttoa tulee lisätä 50 000 hengellä vuoteen 2030 mennessä. Kansainvälisten korkeakouluopiskelijoiden määrä pyritään kolminkertaistamaan vuoteen 2030 mennessä, sekä nostamaan heidän Suomeen työllistymisen aste 75 prosenttiin. Näihin tavoitteisiin pyritään vastaamaan korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelmalla. Myös ammatillisen koulutuksen kansainvälisten opiskelijoiden määrää nostetaan. Alueellisella tasolla Tampereen tuore pormestariohjelma on nostanut kansainvälisten osaajien houkuttelun ja pitovoiman edistämisen yhdeksi osaavan työvoiman saatavuuteen liittyväksi kärkiteemaksi. Tampereen kaupungin tavoitteena on houkuttaa lisää kansainvälisiä osaajia ja opiskelijoita, edistää kansainvälisten opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia seudulla ja näin osaltaan pyrkiä vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeisiin.

Kaikilla seudun työnantajilla ei ole riittäviä valmiuksia, halukkuutta tai kyvykkyyttä palkata ulkomaista työvoimaa. Työyhteisöjen kykyyn vastaanottaa kansainvälistä työvoimaa pitää tarjota riittävästi tukea ja erilaisia ratkaisuja. Yritykset toivoisivat tiiviimpää yhteistyötä seudun koulutusorganisaatioiden sekä muiden julkisten tahojen kanssa. Tähän tulevan työvoiman täydennyskoulutus sekä kielikoulutus ovat jääneet yritysten harteille, eikä heillä ole loputtomasti resursseja kotouttaa ja kouluttaa tänne saapuvaa työvoimaa.

TEM:n koordinoima kansallisen tason Talent Boost -ohjelma pyrkii laajamittaisesti vaikuttamaan työvoiman maahanmuuttoon. Tämän lisäksi tarvitaan myös alueellisia toimia kansainvälisten opiskelijoiden ja tutkijoiden maahanmuuton lisäämiseksi ja Suomeen integroitumisen helpottamiseksi.

Koulutuksissa vaadittavalla harjoittelulla on erittäin suuri merkitys työllistymisen kannalta. Ulkomaalaistaustaiselle harjoittelupaikka on erityisen tärkeä, koska se tarjoaa mahdollisuuden näyttää paitsi ammatillista osaamistaan, myös kielellistä ja kulttuurista osaamistaan ja oppimishaluaan. Ensimmäinen harjoittelupaikka on ulkomailta muuttaneelle usein ensimmäinen tilaisuus alkaa rakentaa työelämässä tarvittavan verkostoa uudessa maassa. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden on kuitenkin suomalaisia vaikeampaa löytää harjoittelupaikkaa. Tämä johtuu sekä opiskelijoiden kieli- ja kulttuuriosaamisen puutteista että työnantajien tottumattomuudesta ottaa vastaan ulkomaalaistaustaisia harjoittelijoita. Koska ulkomaalaisia opiskelijoita on tähän asti ollut Pirkanmaan oppilaitoksissa melko vähän, harjoittelun rakenteet ovat pysyneet entisenlaisina. Nyt on korkea aika muuttua ja kehittyä, jos aiomme selvittää työvoimapulan ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmista.

Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kehittää alueen oppilaitosten (TAMK, TAKK ja TREDU) tarjoamista kansainvälisistä tilauskoulutuksista ja niihin liittyvistä palveluista systemaattinen ja kestävä prosessi, joka on yksi tapa helpottaa alueen työvoimapulaa. Toimenpiteiden pohjalta rakentuva monitoimijamalli houkuttelee kansainvälisiä osaajia kestäväällä tavalla alueelle. Tarkoituksena on, että tilauskoulutusten kautta saapuvat henkilöt saavat laadukkaan koulutuksen, ja heistä mahdollisimman moni työllistyy Pirkanmaalle oman alansa töihin valmistumisensa jälkeen. Tahtotila on, että tilauskoulutusten kautta alueelle saapuvat henkilöt saavat laadukkaan koulutuksen ja heistä mahdollisimman moni haluaa työllistyä Pirkanmaalle oman alansa töihin valmistumisensa jälkeen.

Tavoitteena on lisäksi lisätä tietoisuutta tilauskoulutuksista ja sen tuomista mahdollisuuksista työnantajille. Tarkoitus on kehittää systemaattisesti työyhteisöjen valmiuksia vastaanottaa kansainvälisiä työntekijöitä. Työyhteisö tarvitsee tukea sopeutumiseen ja uusien toimintamallien omaksumiseen. Uusia tukipalveluita kehitetään hankkeessa työnantajalähtöisesti. Samalla kansainvälisiä opiskelijoita tuetaan oikeilla tavoilla opintopolun eri vaiheissa sekä heidän siirtyessä osaksi työyhteisöä. Tavoitteena on myös varmistaa opiskelijoiden harjoittelupaikkamahdollisuudet ja harjoittelujen sujuvuus kaksikielisessä (englanti ja suomi) laadukkaassa ohjauksessa. Ohjatut harjoittelut aidoissa toimintaympäristöissä ovat tärkeä ja merkittävä osa opintoja. On tärkeää luoda toimiva harjoittelupaikkayhteistyö oppilaitosten ja työnantajien välille. Hankkeessa opiskelijoille rakennetaan entistä sujuvampia polkuja laadukkaiden harjoittelupaikkojen löytymisen ja työllistymisen helpottamiseksi.

Haettava hanke tiivistää alueellista yhteistyötä oppilaitosten, elinkeinoelämän ja Tampereen kaupungin kesken alueen kansainvälisen vetovoiman lisäämiseksi.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeessa mallinnetaan, pilotoidaan ja kehitetään tänne tulevien tilauskoulutusopiskelijoiden (mm. terveys- ja hoiva-ala) palvelupolku Suomeen saapumisesta ja opintojen aloittamisesta aina valmistumiseen ja työelämään siirtymiseen ja asettumiseen Tampereelle/Pirkanmaalle. Toimenpiteiden pohjalta rakentuu uudenlainen monitoimijamalli, jonka tavoitteena on kestäväällä tavalla houkutella ja tukea kansainvälisiä osaajia jäämään alueelle. Hankkeen aikana selvitetään eri vaihtoehtoja sille, miten monitoimijamallia rahoitetaan ja yhteistyön kehittämistä jatketaan hankkeen päätyttyä.

Työpaketti 1 Yritys- ja työnantajayhteistyön kehittäminen; vetovastuu TREDU (TAMK ja TAKK mukana)

Suomen koulutusvienti on kasvanut viime vuosina nopeasti, mutta kansainväliset tilauskoulutukset ovat Suomessa uusi palvelu, jota ja jonka mahdollisuuksia ei vielä tunneta hyvin työnantajien keskuudessa. Tilauskoulutusryhmät saapuvat Suomeen tilaajan ja koulutusorganisaatioiden neuvottelujen tuloksena. Koulutusohjelman maksaa tilaaja ja koulutusohjelman opiskelijat tulevat EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta. Tavoitteena tässä työpaketissa on tehdä kansainvälisten tilauskoulutusten konsepti ja sen mahdollisuudet tunnetuksi työnantajien keskuudessa sekä vakiinnuttaa kansainväliset tilauskoulutukset osaksi palvelukokonaisuutta, jolla koulutusorganisaatiot vastaavat alueen työ- ja elinkeinoelämän (työnantajien) työvoima- ja osaamistarpeeseen. Vakiinnuttaminen tapahtuu lisäämällä kansainvälisten tilauskoulutusten tunnettuutta työnantajien keskuudessa sekä vahvistamalla koulutusorganisaatioiden yritys- ja työnantajarajapinnan toimijoiden tilauskoulutusosaamista sekä tilauskoulutuksiin liittyvää yhteistyötä hankekumppaneiden sekä yritysten ja työnantajien välillä. Tavoitteena on lisäksi rakentaa vahva kumppanuusverkosto tilauskoulutuksia tuottavien koulutusorganisaatioiden, elinkeinoelämän ja Tampereen kaupungin kasvu- ja työllisyyspalveluiden välille.

1.1 Tiedotetaan kansainvälisten tilauskoulutusten mahdollisuuksista olemassa olevien verkostojen ja foorumeiden kautta yrityksille ja työnantajille (hankkeessa mukana olevilla koulutusorganisaatioilla on laajat yritys yhteistyöverkostot) 1/2023-6/2023

1.2. Tunnistetaan ja kontaktoidaan kansainvälisistä osaajista kiinnostuneet yritykset ja työnantajat sekä kartoitetaan näiden työnantajien valmiutta vastaanottaa kansainvälisiä tilauskoulutusopiskelijoita tavoitteena työllistyminen vastaanottavaan yritykseen 1/2023-6/2023

1.3. Perehdytetään koulutusorganisaatioiden yritys- ja työnantajarajapinnan toimijat kansainvälisen tilauskoulutuksen konseptiin 5/2023-12/2023

1.4. Tehdään koulutusorganisaatioiden, alueen työntajien ja muiden yhteistyötahojen välille systemaattinen toimintamalli ja -prosessi, jonka avulla päästään ennakkoidusti toteuttamaan kansainvälisiä tilauskoulutuksia ja näin vahvistamaan koulutusorganisaatioiden valmiuksia tarjota tarpeeseen rakennettuja ja oikea-aikaisia tilauskoulutusohjelmia sekä tukemaan työnantajien valmiuksia sitoutua tilauskoulutusten kautta syntyvään kansainväliseen osaamiseen 8/2023-6/2024

Työpaketti 2 Harjoitteluagenttitoiminnan perustaminen; vetovastuu TAMK (TAKK mukana)

Erittäin merkityksellinen tekijä tilauskoulutusopiskelijoiden työelämäyhteyksien vahvistamisessa on työharjoittelujaksot. Tilauskoulutusten iso haaste on harjoittelupaikkojen puute tai harjoittelupaikkojen hankkimiskäytännöissä on vielä kehittämistä. Samoin kuin tutkintokoulutuksissa, myös tilauskoulutustutkintoihin kuuluu aina tietty määrä työssä oppimista. Tilauskoulutustutkintoihin liittyvien työharjoittelupaikkojen hankkiminen vaihtelee koulutusorganisaatiosta riippuen. Koulutusorganisaatioiden välinen yhteistyö työharjoittelupaikkojen hankkimisessa ja työharjoittelujaksojen koordinoinnissa on vielä erittäin vähäistä. Yhtenäistämällä työharjoittelupaikkojen hankintaprosessia sekä kartoittamalla ja sitouttamalla yrityksiä, varmistetaan harjoittelijoiden ja harjoittelujaksojen tasaisempi jakautuminen eri työpaikkojen välillä. Toimenpide tukee hankkeessa kehitettävää yhteistä palveluprosessia sekä yhtenäistää viestintää yritysten suuntaan. Hankkeessa lanseerataan kaikkia koulutusorganisaatioita palveleva työharjoitteluagentti, jonka tehtävänä on toimia työelämän ja koulutusorganisaatioiden työharjoitteluyhteistyön koordinoijana ja asiantuntijana. Pyrkimyksenä on päästä oppilaitosten kesken kilpailusta kumppanuuteen ja tarjota työnantajille heille sopivia harjoittelijoita osuvaan aikaan.

Hankkeessa tehtävän pilotoinnin ajan hankkeen asiantuntija toimii harjoitteluagenttina, mutta hankkeen toimenpiteisiin kuuluu sen suunnittelu, miten toimintaa jatkossa toteutetaan ja kenen toimesta. Työpaketissa kerätään eri toimijoiden tarpeet ja toiveet harjoitteluagenttitoimintaa varten (sidosryhmien kuuleminen ja sitouttaminen).

2.1. Harjoitteluagenttitoiminnan suunnittelu 1/2023-6/2023

2.1.1. Tunnistetaan toimintaympäristöön kuuluvat eri toimijat ja muut sidosryhmät.

2.2 Harjoitteluagenttitoiminnan pilotointi 8/2023-8/2024

2.2.1 Pilottia varten määritellään agentin tehtävät ja perehdytetään hankkeen asiantuntija kyseiseen tehtävään.

2.2.2. Pilotoidaan harjoitteluagentin toimintaa sote-alan tilauskoulutuksessa.

2.2.3. Harjoitteluagentti suunnittelee ja toteuttaa tandem-mallin pilotoinnin.

2.2.4. Arvioidaan pilotin onnistumista.

2.3. Harjoitteluagenttitoiminnan jalkauttaminen 3/2024-6/2025

2.3.1 Suunnitellaan harjoitteluagentin toiminnan rahoitus ja koordinaatio jatkossa.

2.3.2 Pilotin tulosten ja hyvien käytänteiden levittäminen

2.3.3. Harjoitteluagentin toimintaan liittyvän mallin viimeistely

Työpaketti 3: Työnantajien, työyhteisöjen ja työpaikkaohjaajien valmiuksien tukeminen; vetovastuu TAKK (Tredu ja TAMK mukana + yhteistyötä Tampereen kaupungin kanssa)

Työpaketissa 3 kehitetään työpaikkojen osaamista liittyen kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisten opiskelijoiden ohjaamiseen sekä työyhteisön valmiuksia kulttuurienväliseen toimintaan. Toimenpiteessä luodaan työyhteisön kulttuurienvälisen ohjausmalli, joka hyödyttää työpaikkaohjaajaa, koko työyhteisöä, opiskelijoita ja opetushenkilöstöä. Mallin pohjalta laaditaan prosessikuvaus, jonka avulla mallia voidaan jatkossa hyödyntää laajemmin sosiaali- ja terveysalalla ja mahdollisesti myös muilla aloilla. Lopputuloksena työnantajat ovat valmiimpia vastaanottamaan kansainvälisiä opiskelijoita harjoitteluun ja rekrytoimaan heitä. Tavoitteena on myös tukea opiskelijan osallisuutta työyhteisössä ja vahvistaa kaksisuuntaista kotoutumista.

Hankkeessa työpaikoille jalkaudutaan ja ohjataan moniammatillisena tiiminä, johon kuuluu ammatillisten aineiden opettaja ja suomen kielen opettaja. Tilauskoulutuksen opiskelijan ollessa harjoittelujaksolla työpaikoille suunnitellaan työpaikan aikatauluihin sopivat käynnit, jotka voivat olla kestoaltaan jopa useita tunteja. Jalkautumisen tavoitteena on havainnoida työpaikalla todellisia tilanteita, ammatillista vuorovaikutusta ja käytettyä kieltä. Hanketoimijat keräävät työpaikkaohjaajien ja työntekijöiden kokemuksia ja ratkaisuehdotuksia tai toimintatapoja, miten kv-opiskelijan harjoittelua voitaisiin sujuvoittaa/ kehittää systemaattisemmaksi.

Ohjausprosessin osana testataan ja kehitetään edelleen TAMKissa kehiteltyä kielisopimuskäytäntöä. Kielisopimus tarkoittaa sitä, että harjoittelun alkaessa harjoittelija sekä oppilaitoksen ja työpaikan harjoittelun ohjaajat sopivat selkeät tavoitteet ammatillisten sisältöjen oppimisen lisäksi myös kielen oppimiseen työpaikalla. Etukäteen voidaan sopia esimerkiksi, mitä kieltä tai kieliä ohjauksessa käytetään ja kuka tai ketkä työyhteisössä ohjaavat ammattisisältöjä sekä suomen kielen oppimisen etenemistä. Kielisopimuksessa keskeistä on ennalta sovittu lupa puhua harjoittelun aikana avoimesti kielestä. Kun kielen oppimiselle on asetettu selkeät tavoitteet ja toimintatavat on sovittu, voidaan keskittyä kokonaisuudessaan harjoittelun sisältöihin ja kielen oppimiseen systemaattisemmin.

Työpaketissa rakennetaan sosiaali- ja terveysalan työyhteisöille niiden tarpeiden mukaisesti räätälöityjä pilottivalmennuksia kulttuuri- ja kielitietoisuuden kehittämiseen. Erityistä huomiota kiinnitetään valmennusten joustavaan toteutukseen, jotta työpaikoilta olisi niihin mahdollista osallistua.

Valmennukset voivat olla yrityskohtaisia tai sisältää myös alan useamman yrityksen yhteisiä osia, mikä mahdollistaa kokemusten vaihdon ja toinen toisiltaan oppimisen. Valmennukset voidaan toteuttaa lähi- tai etätoteutuksina ja niihin voivat osallistua tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan joko vain esihenkilöt tai työpaikkaohjaajat tai koko työyhteisö.

Valmennusten sisältö rakentuu osin hankkeen jalkautumis-/kartoitusvaiheessa esiin tulleiden tarpeiden mukaisesti ja osin jo saatujen kokemusten perusteella. Valmennukset voivat sisältää moninaisuuden liittyviä tietopaketteja/herättelyinfoja/alustuksia/webinaareja. Teemoja käsitellään työyhteisön toiveiden mukaisesti eri menetelmin ja se voi sisältää esim. reflektointia, näkökulmien, kokemusta vaihtoa ja yhteisten ratkaisujen pohtimista. Tietopaketeista voidaan koostaa sähköinen versio/verkkomateriaalia itsenäiseen opiskeluun

3.1. Kansainvälisten opiskelijoiden harjoittelun ohjauksen tuki ja prosessikuvaus

3.2. Työyhteisön kulttuuri- ja kielitietoisuuden kehittäminen

Työpaketti 4: Kansainvälisten tilauskoulutusopiskelijoiden integraation tukiprosessi kansainvälisille opiskelijoille; vetovastuu TAMK (TAKK ja Tredu mukana)

Tämän paketin toimilla vahvistetaan kansainvälisten tilauskoulutusten opiskelijoiden pitovoimatekijöitä. Pitovoimatekijöillä tarkoitetaan tässä sellaisia opiskelijoiden opintojen edistymiseen, arjen sujumiseen, hyvinvointiin ja työllistymiseen liittyviä tekijöitä, jotka vahvistavat heidän haluaan jäädä Suomeen.

Työpaketissa kehitetään tilauskoulutusopiskelijoiden käytännön asioiden järjestämiseksi ja hoitamiseksi vastaanottokäytäntöjä yhdessä oppilaitosten kesken. Paketin tavoite on, että kv-opiskelijat tuntevat itsensä tervetulleiksi oppilaitoksissa ja Tampereella, ja heidän opiskelujen alku sujuvoituu. TAMKissa kv-sosiaaliohjaaja tukee kv-opiskelijoita alun käytännön asioiden järjestämisessä. Kun myös Tredu ja TAKK ovat tulossa entistä enemmän tilauskoulutusmarkkinoille, on kaikkien edun mukaista kehittää yhdessä yhteinen suomalaisen kulttuurin ja suomalaisten palvelujen starttipaketti. Paketti rakennetaan yhteistyössä Tampereen kaupungin International House Tampereen kanssa, erityisesti Kasvukosysteemien poikkileikkaavat kehittämisen kärjet 2 –hankkeen kanssa, mikäli se saa rahoituksen. Oppilaitokset vastaavat erityisesti opiskeluun liittyvästä informaatiosta, IHT:n kanssa kootaan tietoa muista palveluista.

Työpaketissa kehitetään non-stop orientaatiokurssi palvelemaan kv-tilauskoulutusopiskelijoita läpi lukukauden. Tutkinto-ohjelmissa opiskeleville luotu orientaatiokurssi tarjotaan heille lukukausien alussa. Kv-tilauskoulutusopiskelijat aloittavat opintonsa pitkin lukuvuotta, joten heille on tarve tarjota joustavaa non-stop orientaatiota, johon liitetään myös kulttuurisia teemoja. Kunkin oppilaitosmuodon käyttöön luodaan oma kurssi, mutta kursseilla on myös yhteisiä osioita verkossa. Non-stop-orientaatiota kehitetään yhteistyössä TAMKin Talent Boost –ohjelman kanssa.

Työpaketissa kehitetään myös vertaismentorointia tukemaan Ulkomaalaisten tilauskoulutettavien asettautumista ja integroitumista Suomeen. Kokeillaan erilaisia mentorointimalleja uusille tilauskoulutukseen osallistuville kansainvälisille opiskelijoille. Mentorina voi toimia joko aiemmin Suomeen samasta lähtömaasta aiemmin tullut opiskelija tai vaihtoehtoisesti suomalainen opiskelija, tai nämä kaksi yhdessä. Pilotoidaan myös pieniä tutorryhmiä, joissa mukana esimerkiksi yksi suomenkielinen opiskelija ja kaksi eri aikaan ja eri oppilaitoksiin tullutta tilauskoulutusopiskelijaa samasta lähtömaasta. Esimerkiksi jos Tredun tulee tilauskoulutusryhmä kenialaisia lähihoitajaopiskelijoita, voimme hakea TAMKissa jo opiskelevien kenialaisten sairaanhoitajaopiskelijoiden joukosta henkilöitä, jotka haluavat olla tukemassa uusia tulijoita. Kaikki mentoriksi lähtevät saavat tehtävään valmennusta ja jatkuvaa tukea hankkeesta.

Työpaketissa 4 kootaan ja kehitetään oppilaitosten kv-opiskelijoiden työhön siirtymisen tukipalveluja. Kehitetään tapoja, joilla oppilaitos ohjaa valmistuvia kv-opiskelijoita työluvan hakemiseen, sekä moninaisiin työnhakukanaviin, International House Tampereen palveluihin, HR-yrityksiin, joilta monet työnantajat ostavat rekrytointipalveluja jne. Työpaketissa hyödynnetään työpaketissa yksi luotuja yritys yhteistyöverkostoja. Työnantajia kannustetaan palkkaamaan ulkomaalaisia opiskelijoita yhteistyössä työpaketin 1 kanssa.

4.1. Integraation tuki maahan saapussa ja opiskelun alkaessa

4.1.1. Suomalaisten palvelujen starttipaketti

4.1.2. Orientoivien opintojen kehittäminen

4.2. Integraation tuki opiskelun aikana

4.2.1. Study and Stay –mallin kehittäminen ja soveltaminen toiselle asteelle

4.2.2. Vertaismentorointimallin luominen

4.3. Tuki työelämään siirtymisessä

Työpaketti 5: Kansainvälisten tilauskoulutusten tukimallin kokoaminen; vetovastuu TAMK

Työpaketissa kootaan työpaketeissa 1-4 pilotoidut ja hyväksi koetut osat yhdeksi kansainvälisten tilauskoulutusten tukimalliksi.

5.1 Työpakettien 1-4 toiminnan ja tulosten arviointi 1/2024-6/2025

Arviointia tehdään mahdollisuuksien mukaan myös Tredun ja TAKKin toiminnassa olevissa tilauskoulutuksissa, joissa hankkeen tuloksia jo sovelletaan.

5.2. Uuden yhteistyöhön perustuvan toimintatavan juurruttaminen 1/2025-6/2025

Oppilaitosten yhteistyöhön perustuvan toimintatavan ja kaupungin tilauskoulutuksia palvelevan toiminnan yhteensovittaminen

5.3. Raportointi ja hankkeen tulosten esittely 8/2025-12/2025

Kansainvälisten tilauskoulutusten tukimalli raportoidaan, ja sen tuloksia esitellään webinaarissa.

Hankkeen konkreettiset tulokset

Työpaketissa 1 syntyvät tuotokset:

- Uusi palvelu alueen työvoima- ja osaamistarpeeseen vastaamiseksi
- Työnantajien ja koulutusorganisaatioiden tilauskoulutusten toimintamalli sekä systemaattinen prosessi ja foorumit tilauskoulutustarpeen ennakkoinnille
- Tilauskoulutusosaamista koulutusorganisaatioiden yritys- ja työnantajarajapinnassa toimiville
- Tilauskoulutuksen kumppanuusverkosto, jossa eri toimijoiden roolit ja vastuut on määritelty

Työpaketissa 2 syntyvät tuotokset:

Tuotos 2.1. Tärkeimmät sidosryhmät huomioivat suuntaviivat harjoitteluagenttitoiminnalle.

Tuotos 2.2. Testattu ja arvioitu harjoitteluagenttimalli. Toiminnan tuloksena kaikki kv-opiskelijat saavat harjoittelupaikan. Tuloksena saadaan määritelty harjoittelupolku eri vaiheissa oleville opiskelijoille.

Tuotos 2.3. Toimiva harjoitteluprosessi ja pysyvä harjoitteluagentin rooli.

Työpaketissa 3 syntyvät tuotokset:

Tuotos 3.1. KV-harjoittelijan ohjauksen prosessikuvaus, joka sovellettavissa myös muihin työpaikkoihin ja muille aloille. 30 solmittua kielisopimusta.

Tuotos 3.2. Valmennuspaketteja kulttuuri- ja kielitietoisuuden vahvistamiseen 1-3 kpl, sähköinen /digitaalinen infopaketti. Valmennukset 1-6/2023 ja 1-5/2024, pakettien työstäminen ja levittäminen

Työpaketissa 4 syntyvät tuotokset:

Tuotos 4.1.1. Suomalaisen kulttuurin ja suomalaisten palvelujen starttipaketti kansainvälisten tilauskoulutusten opiskelijoille. Sisältää tietoa sekä oppilaitosten tuottamista että ulkopuolisista palveluista ja palveluiden tuottajista. Paketti jaetaan avoimeen käyttöön verkossa ja se on monistettavissa/muokattavissa.

Tuotos 4.1.2. Kolme verkkopohjaista non-stop-orientaatiokokonaisuutta, joissa myös yhteisiä osia. Näiden avulla kv-tilauskoulutusopiskelijat perehtyvät suomalaiseen kulttuuriin ja oppilaitosten omiin ja yhteisiin ohjauspalveluihin. Kurssit jaetaan avoimeen käyttöön ja ovat monistettavissa/muokattavissa kunkin oppilaitoksen tarpeisiin.

Tuotos 4.2.1. Study and Stay –malli opiskelun aikaisen integraation tukimallina käytössä kaikissa kolmessa oppilaitoksessa ja sovellettavissa avoimesti muihin oppilaitoksiin.

Tuotos 4.2.2. Vertaismentorivalmennusohjelma kv-tilauskoulutusopiskelijoiden mentorointiin. Verkkoon koottuna vertaismentorivalmennusohjelma, vertaismentoroinnin käytäntöjä ja kokemuksia avoimesti oppilaitosten käyttöön.

Tuotos 4.3. Avoin verkkopohjainen kv-tilauskoulutusopiskelijoille sopiva työllistymistä tukevien palvelujen paketti, joilla oppilaitokset voivat tukea kv-opiskelijoiden nopeampaa työllistymistä.

Hankkeen varsinaiset kohderyhmät

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat kansainvälisten tilauskoulutusten kautta alueella tutkintoaan suorittamaan tulevat ulkomaalaistaustaiset toisen tai korkea-asteen opiskelijat erityisesti terveys- ja hoiva-alalta. Tilauskoulutusryhmien opiskelijat ovat EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten valtioiden kansalaisia.

Varsinaista kohderyhmää ovat myös opetus- ja ohjaushenkilöstö, joka toimii kansainvälisten tilauskoulutuksen kautta tulevien opiskelijoiden ohjaus- tai opetustehtävissä, sekä työnantajat, yritysten henkilöstö ja erityisesti tilauskoulutusopiskelijoiden harjoittelun ohjaajat sekä rekrytoinnista vastaavat henkilöt yrityksissä.

Hankkeen välilliset kohderyhmät

Välillisesti hankkeesta hyötyvät kaikki työnantajat ja koko työyhteisö, johon tilauskoulutusten kautta työllistytään. Laajemminkin koko pirkanmaalainen elinkeinoelämä hyötyy, kun

maakuntaan saadaan lisää kansainvälisiä osaajia. Myös maakuntakorkeakoulun toimijat hyötyvät hankkeen tuloksista, mikä hyödyttää välillisesti myös maakunnan yrityksiä ja niiden henkilöstöä.

Mitä muutosta nykytilaan hanke tuo? Mikä on hankkeen uutuus/lisäarvo?

Suomalaisten tutkintojen tarjoaminen EU- ja ETA –alueiden ulkopuolelta tuleville on Suomessa vielä vähäistä muuhun maailmaan verrattuna. Tilauskoulutukset ovat kuitenkin merkittävä osaratkaisu jo vallitsevaan työvoimapulaan alueella. Hanke tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden tilauskoulutusten yhteistyömallin kehittämiseen Tampereen kaupungin, koulutusorganisaatioiden ja työnantajien välillä sekä tämän mallin tunnetuksi tekemiseen. Kyseessä on maakunnan laajuinen ponnistelu, jonka tavoitteena on luoda tilauskoulutuksille Pirkanmaan malli. Mallin ydin koostuu tiiviistä yhteistyöstä ja koordinaatiosta hankkeessa toimivien oppilaitosten, työyhteisöjen sekä Tampereen kaupungin välillä.

Tavoitteena on rakentaa uudenlainen taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä rekrytointin ja alueellisten toimijoiden yhteistyömalli. Vastaavanlaista koko tilauskoulutusprosessia mallintavaa hanketta ei Pirkanmaalla olla toteutettu aiemmin. Aikaisemmin ei myöskään ole ollut tarvetta näin suurille määrille osaajia tietyille aloille. Kun tilauskoulutusten kautta tänne tulevien opiskelijoiden määrä kasvaa, tarvitaan paikallisesti sujuvat palveluprosessit, jossa jokainen osatoteuttaja on mukana oikeassa roolissa oikeaan aikaan. Prosessin mallintaminen tukee kestävästä osaajien rekrytointia ja asettautumista, millä vahvistetaan alueen pitovoimatekijöitä.

Työvoimapulaan vastaaminen kansainvälisten tilauskoulutusten kautta on uusi asia Pirkanmaalaisille oppilaitoksille, työnantajille ja kaupungille. Oppilaitokset ovat markkinoineet ja myyneet tilauskoulutuksia EU- ja ETA –maiden ulkopuolelle jo muutaman vuoden ajan. Toiminnan yleistyessä oppilaitokset ovat oppineet hyödyntämään toisiaan ja toistensa vahvuuksia mm. tilauskoulutusten markkinoinnissa. Lähitulevaisuudessa tavoitteena on toteuttaa tilauskoulutuksia entistä enemmän ja systemaattisemmin, sillä suomalaisen tutkinnon suorittaminen muillakin kuin terveydenhuoltoalalla kiinnostaa entistä enemmän kansainvälisesti.

Hanke lähtee tarpeesta, sillä haetaan ratkaisuja tunnistettuihin aukkokohtiin, kuten kielikoulutuksen oikea-aikaisuus, verkostoituminen ja työelämäkytkös, räätälöidyt täydennyskoulutukset sekä kotoutuminen.